

Perioodi 2023-2027 ökosüsteemiteenuste säilitamise toetuse (ÖST) hindamismatriksid

Toetusõiguslikkuse nõuete rikkumisel toetust ei määrata. Baasnõuete rikkumisel hinnatakse nõude rikkumist kolmest aspektist lähtuvalt:

- a) **Raskus** sõltub eelkõige selle tagajärgede olulisusest. Määratakse koefitsiendiga, mis annab rikkumisele kaalu sõltuvalt tagajärgede mõjust eesmärgile.

Koefitsiendid alla 0,3 - mõju nõude eesmärgile vähene.

Koefitsiendid 0,3...0,5 - mõju nõude eesmärgile oluline.

Koefitsiendid üle 0,5 - mõju nõude eesmärgile väga oluline.

- b) **Ulatus** sõltub eelkõige selle mõjust kogu tegevusele. Määratakse % põllu- või põllumajandusmaast, toetusõiguslikust maast, taotletud põllumajandusmaast, objektide arvust jms, millises ulatuses oli rikkumine. Mida suurem %, seda suurem on mõju kogu tegevusele.

- c) **Püsivus** sõltub eelkõige selle mõju ajalisest ulatusest või sellest, kas seda mõju on võimalik mõistlike vahenditega lõpetada. Määratakse koefitsiendiga, mis annab rikkumisele kaalu sõltuvalt mõju kestvusest ja mõju lõpetamisest.

Koefitsiendid alla 0,3 - mõju kergesti eemaldatav või mõju lühiajaline.

Koefitsiendid 0,3...0,5 - mõju raskesti eemaldatav või mõju pikaajaline.

Koefitsiendid üle 0,5 - mõju püsiv.

Toetussummat vähendatakse protsendi võrra, mis saadakse raskuse ja püsivuse koefitsientide ning ulatuse protsendi korrutamisel.

Igale nõudele on arvestatud vaikimisi maksimaalne vähenduse % toetussummast. Erandjuhtudel võib hinnata nõude rikkumist matriksist erinevalt. Kui tegemist on raske rikkumisega, võib % olla suurem, kui maksimumina määratud vähendamine toetussummast. Kui tegemist on pettuse ja tahtliku rikkumisega, võib raskuse ja püsivuse koefitsiente muuta selliselt, et taotleja jääb toetusest ilma.

Korduvus – korduvuse leidmisel võetakse arvesse sama nõude rikkumised, mis on tuvastatud sama toetuse taotlemisel kogu programmiperioodi 2023–2027 jooksul.

Nõude korduva rikkumise korral sõltub toetussumma lõplik vähendamine sellest, mitmendat korda on kogu programmiperioodil 2023–2027 sama nõuet rikutud. Kui rikkumine on tuvastatud teist korda, siis korrutatakse kontrolli aastal kindlaksmääratud toetuse vähendamise protsent 2-ga, kui rikkumine on tuvastatud kolmandat korda, siis korrutatakse protsent 3-ga jne.

BAASNÕUDED:

1. Taotleja kannab andmed põllumajandusliku tegevuse kohta veeseaduse alusel peetavasse põlluraamatusse.

RASKUS	Koef. 0,2 (mõju nõude eesmärgile vähene) – andmed ei vasta reaalsele olukorrale. Puudub ülevaade põllul tehtud töödest.
--------	--

ULATUS	Kui põllu kohta puuduvad kõik andmed, siis 100% põllu pinnast loetakse rikutud pinnaks. Kui põllu kohta puuduvad andmed osaliselt, siis 50% põllu pinnast loetakse rikutud pinnaks. Liidetakse rikutud pindade ha kokku ja leitakse rikkumise % – kogu põllumajandusmaa pinnast ha kokku, kui palju moodustab rikkumisega põldude ha kokku. Kui põlluraamat puudub, siis on ulatus 100%.
PÜSIVUS	Koef. 0,2 (<i>mõju kergesti eemaldatav või mõju lühiajaline</i>) – andmeid on võimalik taastada või parandada. Teada on põllul kasvav kultuur, kuid tehtud töid, tööde teostamise aega või kasutatavate väetiste/seemnete koguseid ei ole võimalik täpselt määrata.

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel on 4% toetussummast.

Ulatuse leidmise näide: 3 põldu kokku pinnaga 10 ha; rikkumine ühel põllul pinnaga 2 ha.

Rikkumine kogu põllumajandusmaast $100 \times 2 / 10 = 20\%$.

Toetussumma vähendamine: ulatuse % x raskuse koef x püsivuse koef ($20 \times 0,2 \times 0,2 = 0,80\%$).

2. Taotleja täidab maaeluministri 21. detsembri 2022. a määruse nr 68 „[Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded ning kohustuslikud majandamisnõuded](#)” §-des 6 ja 7 sätestatud nõudeid.

1) Maastikuelementide säilitamine ning hekkide ja puude lõikamise keeld

Nõuet kontrollitakse tingimuslikkuse (TING) sama nõude kontrollis.

Puude rea, heki või üksiku puu hoolduslõikus või pügamine on keelatud lindude pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal ning on lubatud alates 15. juulist.

RASKUS	Koef. 0,5 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – väheneb taimeliikide mitmekesisus ja kaovad looduslikud elupaigad.
ULATUS	Määratakse vastavalt tingimuslikkuse sama nõude rikkumise punktidele: 3-4 punkti – 10%; 5-9 punkti – 30%; 10-13 punkti – 50%; 14-15 punkti – 100%.
PÜSIVUS	Koef. 1,0 (<i>mõju raskesti eemaldatav või mõju pikaajaline</i>) – hävitatud või eemaldatud objektide taastamine ei ole võimalik varasemal kujul; lindude häirimine nende pesitsuse ajal võib kaasa tuua linnupoegade hukkumise ja pesitsuskohtade vähenemise.

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel on 50% toetussummast.

Ulatuse leidmise näide: TING sama nõude maatriksi (mitme maatriksi korral, ulatuse leidmisel aluseks maatriks, milles punktide arv kokku on suurim) punktide arv on 6 punkti vastab 30% ulatusele.

Toetussumma vähendamine: ulatuse % x raskuse koef x püsivuse koef ($30 \times 0,5 \times 1 = 15\%$).

2) Meetmed invasiivsete taimeliikide vältimiseks

Põllumajandusmaal või sellega külgneval alal esinevast karuputke võõrliigist, mille kohta ei ole Maa-ametil andmeid, tuleb hiljemalt 31. maiks esitada teatis (HPK määruse lisas: Karuputke võõrliigist teatamise vorm) Keskkonnaametile.

Nõuet kontrollitakse tingimuslikkuse (TING) sama nõude kontrollis.

RASKUS	Koef. 0,5 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – väheneb taimeliikide mitmekesisus.
ULATUS	Määratakse vastavalt tingimuslikkuse sama nõude rikkumise punktidele: <i>3-4 punkti</i> – 10%; <i>5-9 punkti</i> – 30%; <i>10-13 punkti</i> – 50%; <i>14-15 punkti</i> – 100%.
PÜSIVUS	Koef. 1,0 (<i>mõju raskesti eemaldatav või mõju pikaajaline</i>) – invasiivsete liikide tõrje on pikaajaline.

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel on 50% toetussummast.

Ulatuse leidmise näide: TING sama nõude maatriksi (mitme maatriksi korral, ulatuse leidmisel aluseks maatriks, milles punktide arv kokku on suurim) punktide arv on 6 punkti vastab 30% ulatusele.

Toetussumma vähendamine: ulatuse % x raskuse koef x püsivuse koef (30x0,5x1=15%).